

תלמודו בידו

דף טז עמוד א

- [א] באלו זמנים בשנה העולם נידון, ומתי נגזר הדין ?
- [ב] על איזו תבואה נידונים בפסח, על העומדת לקצירה או על התבואה שיזרע בעתיד, ומהי הנפקא מינה בזה ?
- [ג] לסוברים שגזר דינו של אדם בראש השנה, האם יש תועלת להתפלל בכל יום על החולים ?
- [ד] "הביאו לפני שתי הלחם בעצרת, כדי שיתברכו לכם פירות האילן". וקשה והרי חטה אינה עץ ?

- [א] ר' ישמעאל: בפסח, על התבואה. בשבועות, על פירות האילן. בסוכות, על המים. אדם נידון בראש השנה, וגזר דינו נחתם ביום הכפורים.
- ר' מאיר: על הכל נידונים בראש השנה, וגזר דינם נחתם ביום הכפורים.
- ר' יהודה: על הכל נידונים בראש השנה, אך גזר הדין נחתם בזמנים שונים: בפסח, על התבואה. בשבועות, על פירות האילן. בסוכות, על המים. וגזר דינו של אדם ביום הכפורים.
- ר' יוסי: אדם נידון בכל יום, שנאמר "לעשות משפט עמו ישראל דבר יום ביומו".
- ר' נתן: אדם נידון בכל שעה, שנאמר "לרגעים תבחננו".
- [אמנם לר' יוסי בחינה אינה דין, אלא בדיקה במעשיו].

- [ב] נידון: פעמיים, פעם אחת קודם הזריעה [בשנה הקודמת], ופעם אחרת סמוך לקצירה. נפקא מינה: אם החטה והכוסמת שזרע בחשון מצליחה, סימן שבפסח שעבר נידון לטובה. ויקדים ויזרע את השעורים, כדי שעד שיגיע זמנה להיות נידונית בפסח תספיק לגדול קצת, ושוב אינה ממהרת להתקלקל.

- [ג] לרב יוסף, אין תועלת. לר' יצחק, גזר דין יכול להיקרע על ידי צעקה.

- [ד] 1. הואיל ושתי הלחם מתירים להביא בכורים, הרי שחטה מרצה על פירות האילן.
2. ר' יהודה הוא בעל מאמר זה, וכשיטתו שהעץ שאכל ממנו אדם הראשון היה חטה.